

ضوابط اجرایی و مقررات اوزان و مقیاسها و وسایل سنجش (موضوع بند ۷ ماده ۲۰ قانون)

فصل اول- کلیات

ماده ۱:

کلیه اوزان و مقیاسها و وسایل سنجش باید طبق اصول متری SI تهیه شود. تعاریف، مضارب و کسور یکاهای اندازه گیری سیستم بین المللی یکاها SI در استاندارد ملی شماره ۷۴۶ تحت عنوان دستگاه رسمی یکاهای اندازه گیری کشور ایران مندرج است. بکار بردن اوزان و مقیاسها و وسایل سنجش مغایر با اصول مزبور غیر قانونی می باشد.

ماده ۲:

وزارتخانه ها و موسسات دولتی و خصوصی و کلیه مبادله کنندگان کالا و عرضه کنندگان خدمات مکلفند در قراردادها، معاملات، تبلیغات انتشارات و کلیه اعمال حقوقی و تجاری و صورت حسابهای تحویل و تحول کالا، برچسب ها و سایر اسناد و مدارک مربوطه منحصراً یکاهای رسمی را به کار می برند.

ماده ۳:

کلیه اوزان و مقیاسها و وسایل سنجش مشمول استاندارد اجباری که در داد و ستد و ارائه خدمات عمومی بکار می رود باید دارای علامت مخصوص اوزان و مقیاسها باشد.

ماده ۴:

نقش علامت استاندارد بر روی اوزان و مقیاسها و وسایل سنجش نشانه انطباق ویژگیهای فرآورده با استاندارد ملی مربوطه است و دارا بودن علامت مخصوص اوزان و مقیاسها نشانه تأیید صحت و دقت اوزان و وسایل سنجش در محدوده تعیین شده در استانداردهای ملی مربوطه می باشد. فصل دوم- تهیه اوزان و مقیاسها و وسایل سنجش مورد استفاده در داد و ستد عمومی

ماده ۵:

به موجب بند یک از ماده ۳ و با توجه به ماده ۸ از قانون اصلاح قوانین و مقررات موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران که از این پس در این تصویب نامه موسسه نامیده می شود، تنها مرجع رسمی تعیین، تدوین و نشر و استانداردهای ملی اوزان و مقیاسها و وسایل سنجش در کشور می باشد.

ماده ۶:

اشخاص حقیقی و حقوقی باید با اخذ پروانه کاربرد علامت استاندارد از موسسه اوزان و مقیاسها و وسایل سنجش را مطابق با استانداردهای ملی مربوطه تهیه نمایند.

ماده ۷:

کلیه سازندگان اوزان و مقیاسها و وسایل سنجش بایستی نمونه فرآورده های خود را که طبق استاندارد ملی مربوطه تهیه کرده اند به موسسه ارائه نمایند تا مورد آزمایش و بررسی قرار گیرد و در صورت تطبیق مشخصات آنها با استاندارد ملی مربوطه، پروانه استفاده از علامت استاندارد، صادر می گردد.

ماده ۸:

سازندگان اوزان و مقیاس ها و وسایل سنجش بایستی هر یک دارای علامت ثبت شده مخصوص به خود بوده و آن را روی کلیه فرآورده های خود نقش نمایند.

ماده ۹:

واردات اوزان و مقیاس ها و وسایل سنجش موکول به تطبیق مشخصات آنها با استاندارد ملی مربوطه به تشخیص موسسه و کسب مجوزهای لازم در این زمینه از موسسه به سایر مراجع ذیربط حسب ضوابط و مقررات مربوطه خواهد بود.

ماده ۱۰:

اشخاص حقیقی و حقوقی که مایلند به امر تعمیر، تنظیم و یا نصب باسکول های ثابت همکف و سایر وسایل سنجش بپردازند، قبلا باید مجوز لازم را از موسسه کسب نمایند و پس از انجام هرگونه تعمیر، تنظیم و یا نصب موکلفند موسسه را جهت بازدید و آزمایش و علامت گذاری آن مطلع نموده و هزینه های مربوطه را بر اساس تعرفه های مصوب پرداخت نمایند.

فصل سوم - نمونه های قانونی (برسنجش ها) و محل نگهداری آنها

ماده ۱۱:

نمونه های قانونی، عبارت از وزنه و هر وسیله سنجش رسمی است که برای مقایسه، تنظیم و تصحیح سایر وسایل سنجش به کار برده می شود و شامل برسنج های ملی یا ثانویه و برسنج های کار می باشد.

تبصره ۱:

موسسه برسنج های ملی یا اولیه را در آزمایشگاه های اندازه شناسی خود نگهداری می کند که به موجب تبصره ۴ از ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات موسسه این آزمایشگاه ها بعنوان آزمایشگاه های مرجع در کشور شناخته می شود.

تبصره ۲:

برسنج های مرجع دیگر سازمان ها برحسب درخواست آنها در آزمایشگاه های اندازه شناسی موسسه کنترل و کالیبره خواهد شد.

فصل چهارم - آزمایش اوزان و مقیاس ها و وسایل سنجش

الف: آزمایش ثبت

ماده ۱۲:

کلیه اوزان و مقیاس ها و وسایل سنجش نو و تعمیر شده مشمول مقررات استاندارد اجباری، پس از آزمایش اولیه و علامت گذاری توسط موسسه و یا آزمایشگاه های تایید شده از طرف موسسه می تواند در معرض فروش و نمایش واقع شده و یا مورد استفاده قرار گیرد.

ماده ۱۳:

آزمایش اولیه و علامت گذاری اوزان و مقیاس ها و وسایل سنجش ساخت داخل کشور و یا وارداتی، بسته به مورد می تواند در آزمایشگاه های موسسه یا در کارگاه های سازندگان و یا در محل نصب آنها انجام شود.

تبصره:

در صورتی که بنا به تقاضای سازنده و یا وارد کننده و یا با توجه به نوع وسیله سنجش، آزمایش اولیه در خارج از آزمایشگاه های موسسه انجام شود. علاوه بر هزینه آزمایش، پرداخت هزینه سفر و فوق العاده روزانه کارشناسان اعزامی نیز بر اساس آیین نامه های مربوطه به عهده متقاضی

خواهد بود .

ب: آزمایش دوره ای

ماده ۱۴:

کلیه اوزان و مقیاسها و وسایل سنجش مشمول استاندارد اجباری در سراسر کشور که در دستگاه های دولتی و یا غیر دولتی و کارخانجات و سایر مراکز تجاری مورد استفاده عامه قرار می گیرد، با استثنای آنهایی که برای فروش عرضه شده و یا برای مصارف شخصی به کار می رود، بایستی در فواصل زمانی معینی مورد آزمایش و یا کالیبره کردن واقع شوند که این آزمایش "آزمایش دوره ای" نامیده می شود.

تبصره:

آزمایش و یا کالیبره کردن دوره ای مربوط به اوزان و مقیاس ها و وسایل سنجش بر اساس روش های مندرج در استانداردهای ملی مربوطه انجام می شود.

ماده ۱۵:

آزمایش دوره ای در هر سال یکبار در سراسر کشور انجام می گیرد ولی در بعضی موارد نسبت به وضعیت وسایل سنجش ممکن است در هر دو سال یکبار و یا با فاصله زمانی بیشتری طبق نظر موسسه استاندارد انجام گیرد.

تبصره:

آزمایش های دوره ای اوزان و مقیاسها و وسایل سنجش در برخی از موارد خاص و با توجه به نوع وسیله سنجش ممکن است در فواصل زمانی کمتر از یکسال نیز به طور متناوب انجام شود.

ماده ۱۶:

موسسه استاندارد باید تاریخ اجرای آزمایش های دوره ای را در هر محل قبلاً به طریق مقتضی به اطلاع عامه رسانیده و برای تسهیل در کار با سازمان های ذیربط در هر محل هماهنگی های لازم بعمل آورد.

ماده ۱۷:

آزمایش هایی که تأییدیه لازم را از موسسه دریافت کرده باشند می توانند در زمینه کالیبره کردن وسایل سنجش، کنترل کیفیت و علامت گذاری اوزان و مقیاسها در محدوده فعالیت های تعیین شده و دقتهای ذکر شده در پروانه تأییدیه آزمایشگاه اقدام نمایند.

ماده ۱۸:

هزینه کارمزد خدماتی و موسسه و حق آزمایش اولیه طبق تعرفه های مصوب از تولید کنندگان و وارد کنندگان و دارندگان اوزان و مقیاسها و وسایل سنجش دریافت می شود.

ماده ۱۹:

در آزمایش دوره ای، اوزان و مقیاسها و وسایل سنجش که فاقد علامت آزمایش اولیه باشند، غیر قانونی محسوب شده و به نفع موسسه ضبط میگردد. در مورد اوزان و مقیاسها و وسایل سنجش که دارای علامت آزمایش اولیه باشند، ولی دقت و صحت کار آنها با استانداردهای ملی اولیه مطابقت نداشته و قابل اصلاح نیز نباشند، اینگونه وسایل نیز به نفع موسسه استاندارد ضبط می گردد. در صورتی که این وسایل قابل اصلاح باشند، مهلت لازم به دارندگان اینگونه وسایل داده می شود تا نسبت به تعمیر و تنظیم و کالیبره کردن آنها اقدام و برای آزمایش مجدد به موسسه ارائه نمایند، بدیهی است پس از انقضای مهلت مقرر و عدم اصلاح آنها، اینگونه وسایل غیر قانونی تلقی شده و مطابق مقررات با آنها عمل خواهد شد.

فصل پنجم - علامت گذاری

ماده ۲۰:

کلیه اوزان و مقیاسها و وسایل سنجش که دارای آزمایش اولیه و یا دوره ای با استاندارد های ملی مربوطه مطابقت داشته باشد و صحت کار آنها مورد تصدیق واقع شود، بایستی با علامت مخصوص اوزان و مقیاسها پلمپ شده و یا انگک زده شود.

ماده ۲۱:

هزینه آزمایش و علامت گذاری اوزان و مقیاسها و وسایل سنجش اعم از آزمایش اولیه و یا دوره ای بر اساس تعرفه مصوب از صاحبان آنها در یافت خواهد شد.

فصل ششم - وظایف دارندگان اوزان و مقیاسها و وسایل سنجش

ماده ۲۲:

دارندگان اوزان و مقیاسها و وسایل سنجش مشمول مقررات استانداردهای اجباری اجازه ندارند از اوزان و مقیاسها و وسایل سنجش فاقد علامت آزمایش اولیه و یا دوره ای در داد و ستد و ارائه خدمات عمومی استفاده نمایند. در صورت مشاهده با متخلفین برابر ماده ۱۰ از قانون اصلاح قوانین و مقررات موسسه برخورد خواهد شد.

ماده ۲۳:

کلیه دارندگان اوزان و مقیاسها و وسایل سنجش موظفند اوزان و مقیاسها و وسایل سنجش خود را مطابق با نوع کار و فعالیت خود و با دقتهای مورد نیاز برای آن کار تهیه نموده و آنها را طبق اصول فنی مربوطه به کار برند.

ماده ۲۴:

دارندگان اوزان و مقیاسها و وسایل سنجش در موقع مراجعه بازرسان جهت انجام عملیات بازرسی و آزمایشهای اولیه و یا دوره ای، بایستی هر گونه همکاری لازم را با آنها به عمل آورند. در غیر این صورت برابر ماده ۱۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات موسسه با آنها برخورد خواهد شد.

فصل هفتم - بازرسی و تنظیم صورتمجلس

ماده ۲۵:

بازرسان اوزان و مقیاسها و وسایل سنجش بایستی دارای کارت بازرسی و یا معرفی نامه از طرف موسسه باشند و هنگام بازرسی آن را ارائه دهند.

تبصره:

بازرسان اوزان و مقیاسها می توانند در صورت لزوم از همکاری مأموران انتظامی در کلیه مراحل استفاده نمایند.

ماده ۲۶:

در موقعی که بازرسان اوزان و مقیاسها و وسایل سنجش مواردی را بر خلاف قوانین و مقررات این آئین نامه مشاهده کردند بایستی صورتمجلسی را که شامل نام متخلف، موضوع تخلف و مشخصات دیگر باشد با امضای متخلف و در صورت استنکاف او با یکی از مأمورین انتظامی تنظیم و تسلیم موسسه نموده و اوزان و مقیاسها و وسایل سنجش غیر قانونی و یا خارج از استاندارد را جمع آوری و توقیف کنند.

تبصره:

اوزان و مقیاسها و وسایل سنجش توقیف شده را می توان بلافاصله به موسسه حمل و یا آنها را سیم و سرب نموده و تا فراهم آوردن وسایل

حمل، آنها را در حفاظت صاحبان آنها قرار داد. در مورد اخیر صاحبان وسایل، مکلف به حفاظت از کالاهای توقیف شده و سیم و سرب آنها می باشد.

ماده ۲۷:

بازرسان مکلفند صورتمجلس تهیه شده را در اولین روز اداری بعد از توقیف به مسئول مستقیم خود تسلیم نمایند و مسئول مربوطه نیز موظف است صورتمجلس تنظیمی را به همراه اظهار نظر فنی دائر بر اینکه وسایل توقیف شده قابل اصلاح می باشد یا خیر و یا مورد استفاده دیگری دارد و با در نظر گرفتن سایر جنبه های فنی، حداکثر ظرف مدت ده روز از طریق دفتر حقوقی موسسه برای رسیدگی به مراجع قضایی صالحه ارسال نمایند.

فصل هشتم - متفرقه

ماده ۲۸:

اوزان و مقیاسها و وسایل سنجشی که مطابق استاندارد های ملی مربوطه ساخته شده ولی سایر مقررات این آئین نامه درباره آنها اجرا نشده باشد (نظیر اوزان و مقیاسها و وسایل سنجشی که فاقد علامت آزمایش اولیه بوده و یا توسط سازندگان غیر قانونی ساخته شده باشد) غیر قانونی نامیده می شود.

ماده ۲۹:

اوزان و مقیاسها و وسایل سنجشی را که مقررات قانونی و آیین نامه های مربوطه در مورد آنها رعایت شده ولی نسبت به آنها طوری عمل شده باشد که برخی از ویژگیهای آنها با استاندارد ملی مربوطه مغایرت داشته و در نتیجه استفاده حقیقی از آنها میسر نباشد (مثل اینکه وزن یا اندازه آنها کمتر شده باشد) قلب و تقلبی محسوب می شود.

ماده ۳۰:

این ضوابط اجرایی در ۳۰ بند و ۷ تبصره و در تاریخ ۷۵/۷/۴ به تصویب شورای عالی استاندارد رسیده و از تاریخ تصویب لازم الاجرا می باشد.